

“ DUDAK DAMAK YARIKLARI ile DOĞAN BEBEKLERDE BESLENME”

11 Mart 2017 cumartesi günü saat 11.00- 15.00 arasında, Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri, Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Anabilim Dalı Bölüm 41 Dershanesinde “ DUDAK DAMAK YARIKLARI ile DOĞAN BEBEKLERDE BESLENME” konulu toplantı gerçekleştirildi. Toplantı anonsu 2 hafta öncesinden merkezimizin web sayfasından ve facebook etkinliği şeklinde internet üzerinden planlanmıştı.

Bu Toplantıda Hacettepe Hastanesi, Dudak Damak Yarıkları Uygulama Araştırma Merkezimizin ekibinden Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi uzmanı, Dil-konuşma uzmanı, Diş hekimliği-Ortodonti uzmanı, Odyoloji uzmanı, Çocuk Psikolojisi uzmanı, Hemşirelik Fakültesinden Hemşireler ve Merkezimizin hemşiresi konuşmalar yaptılar.

Dudak-Damak Yarığı ile doğmak yaşamın bir parçası aslında. Bu durumun benli doğmak, sünnetli doğmak veya halk arasında söylendiği gibi güllü doğmak gibi olduğunu toplum olarak kabullenip, onların da normal bireylerden farklı olmadığını bilmemiz ve belki de özellikli olduklarını düşünmemiz çok daha yararlı olacaktır.

Dudak-damak yarıklarının çok fazla tipi olduğu için tedavileri de farklı olacaktır ama genel olarak söyleyecek olursak bebeklik çağında başlayan tedavi ve kontroller periyodik aralarla devam ederek gençlik yaşlarına kadar sürecektir.

Bizler Hacettepe Dudak Damak Yarıkları Merkezi olarak kuvvetli ve deneyimli ekibimizle, bu uzun süreçte her açıdan yanınızda olmaya hazırız. Bizim sabrımız çok, size de sabır ve kolaylıklar dileriz.

Bu bebeklerin bakımında doğal olarak beslenme çok ama çok önemli rol oynamakta. Bu nedenle de bizler aslında anneyi aslında henüz anne adayı iken yani gebelik sırasında ultrasonda tanı konulunca görmek ve bebeğini nasıl sahipleneceğini ve nasıl bakacağını anlatmak istemekteyiz.

Anne adayının doğumda ne ile karşılaşacağını bilmesi çok önemli. İnternette dolaşan bilgi kirliliklerinden uzaklaşmanın ve gerçekleri görmenin başka yolu yok bence. Böylece yenidoğan bebeğine anne sıcaklığı ile ilk andan itibaren bakabilecek ve onun ve kendisinin bunun üstesinden gelineceğini bebeğine hissettirebilecektir.

Dudak-damak yarıkları çok çeşitli tiplerde olduğu için ve bazılarında birlikte görülen ek anomaliler ve sendromlarda olabileceği için doğum sonrası bir süre bunların tetkik edilmesi için çocuk doktorları bebeğin yoğun bakım ünitesinde bakılmasını uygun bulmuş veya bulacak olabilirler. Bu durum sizi korkutmasın. Ama en kısa sürede bebeğinizi kucağınıza almanızı ve size bebeğinizle ten temasında bulunmanızı sağlayacaklardır. O anda emziremeseniz bile sizin ve bebeğiniz için bu çok önemlidir.

Yanlış bilinenlerin aksine her bebekte doğar doğmaz ağzına bir beslenme apereyi yapılması şart değildir. Hatta bebeklerimizin çoğu beslenme apereyi olmadan rahatlıkla beslenirler ve hatta annelerinin memesini bile emerler. Asıl sorun bebeklerin emerken basınç kaybetmeleri nedeniyle çabuk yorulmaları ve emme işlemi sırasında diğer bebeklerden daha fazla hava yutmalarıdır. Beslenmede işte buna dikkat edilmelidir. Biberonlar, ağız içi beslenme apereyleri bu amaçla tasarlanırlar. Ama unutulmaması gereken 2 nokta vardır:

1. Hiçbir aperey yarığı tamamen kapatmaz, damak yarığının ön tarafını kapatırlar, arkası açık kalır, zaten kapatırsa çocuk nefes alamaz.
2. Bu nedenle arkadan burnuna besin kaçıışı olabilir.
3. Apereyler bebek ve anne tarafından her zaman çok kolay kullanılamazlar. Bunların da ayrı bir bakımı ve bebek büyüdükçe belli aralıklarla değiştirilmesi gereklidir. O nedenlerle ortodonti doktorunuz ile yakın işbirliği ve bunların bakımına hazırsanız kullanmanız uygundur
4. Aperey yapılıncaya veya özel biberonları alınca her şey tamam demek mümkün değil ne yazık ki. Onları kullanacak sizsiniz. Ne şekilde kullanacağınızı, bunu becerip beceremeyeceğinize doğum öncesi kendinizi hazırlamanız gerek.
5. Asıl önemli olan bebeğin 45-60 derece açıyla dik beslenmesi, mutlaka gazının çıkarılması ve yan yatırılmasıdır. Beslenme sırasında bebeğimizin dinlenme aralarının olacağını ve sonra tekrar emeceğini unutmamalıyız.
6. Beslenme miktarının aynı aydaki diğer bebekleri yakalaması gereklidir. Bunun için uğraşmak gerekebilir ama beslenme süreçleri çok uzun da olmamalıdır. Bu durumda da bebek bütün enerjisini kilo almaya harcadığı için kilo alamaz.
7. Beslenme araları belki aynı aydaki bebeklerden biraz daha sık olabilir, ancak yarım saat gibi çok sık aralara inerse bebek gene bütün enerjisini emmeye harcadığı için kilo alamaz.

Beslenmede en önemlisi annenin bebeğini kucağına alması, kendisine ve bebeğe en uygun ve rahat pozisyonu bulması ve onunla rahat ve konforlu bir şekilde beslenmeyi sürdürmesidir. Bebek anneyi ememiyorsa bile ten teması sağlanmalıdır. Mümkünse anne bebeğini beslerken konuşmamalı ve sadece onunla ilgilenmelidir.

Anne beslenme sırasında çok yorulacağı için bebeğin gazının çıkarılması baba veya bu konuda çok tecrübeli ve yardımcı büyükanneler tarafından yapılmalıdır. Bebeğimizin biraz kucak bebeği olmasında hiç sakınca yoktur. Bu bebekler ne kadar dik durumda olurlarsa o kadar rahat ederler. Ayrıca psikolojik açıdan da bu kıymetlidir.

Beslenme miktarları ve mama çeşitliliği her bebek gibi ayına göre artacaktır. Her bebekte olduğu gibi ek besinlere geçiş de bu bebekler de aynı zamanda ve acele etmeden olacaktır. Zaten 6-7 aylık olduğunda bebeğiniz destekle veya desteksiz oturur durumda olacağı için beslenme nispeten daha kolay olacaktır.

Bütün bunlara dikkat edilmesi ile bizim en çok korktuğumuz beslenmesi sırasında akciğerlerine besin kaçma durumu azalacaktır ama gene de olabileceğini akılda tutmak gereklidir. Bebek bu durumda öksürerek bunu atmaya çalışır. Böyle bir durum olduğunda veya beslenme sırasında morarma görüldüğünde beslenme hemen kesilip sırtına vurarak ona yardımcı olmaya çalışılmalıdır. Bu durum, aslında her bebekte olabilir ama bu bebekler biraz daha fazla hava yuttukları için, daha fazla kusarlar ve kusma sırasında da ciğerlere kaçma durumu olabilir. O nedenle dik besleme, gazının çıkarılması ve biraz kucakta tutulup yan yatırılma çok önemlidir.

Toplantıda dudak damak yarıklarının ameliyatları sonrasında da beslenme konuları anlatılarak aileler bilgilendirildi.

Sonuç olarak bebeğin bakımında en önemlisi anne ve anneye destek olacak baba ve aile büyükleridir. Herkes durumu kabullenir ise her şey çok daha kolay ve normal seyrinde gidecektir.

Bu toplantı sonunda;

1. Bu tip toplantıların hem aileler hem ekibimizin motivasyonu için çok önemli olduğu ve belli aralıklarla tekrarlanmasının gerekli olduğu anlaşıldı, toplantıların adının ise “Dudak Damak Yarıklı Bebekler için Anne-Baba Okulu” olabileceği konuşuldu.
2. Bu bebeklerin bakımını üstlenecek tam teşekküllü merkezlerin önemi vurgulandı.
3. Bu bebeklere annelerinin bakmalarının şart olduğu ve bu konuda Sağlık Bakanlığı ve diğer Bakanlıklara tarafımızdan girişimlerde bulunulması gerektiği konusu üzerinde önemle duruldu.
4. Dudak-damak Yarıklı bebekler için farkındalık projelerine devam edilmesinin gerekliliğine hep birlikte karar verildi.

Prof. Dr. Figen Özgür

Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi,
Dudak Damak Yarıkları ve Kraniyomaksillofasyal Şekil Bozuklukları Uygulama Araştırma Merkez
Müdürü